

Horváthová Kinga: *Oktatásmenedzsment*. Komárom: Selye János Egyetem, Tanárképző Kar, 2015. 200 p. ISBN 978-80-8122-136-1

Szabó Edit

Az oktatásmenedzsment fontos kérdéskör, hiszen jó vezetés nélkül nem működhet jól egyetlen intézmény sem. Bármilyen intézménytípusban tevékenykedő számára fontos a tájékozottság abban, hogy milyen szervezeti egységben, milyen céllal, mely módszerekkel, milyen közegben dolgozik. Az intézményértékelés, önértékelés eredményei utalhatnak arra, hogy valamely területen probléma van, s azt okvetlenül kezelni szükséges. Ahhoz viszont, hogy megfelelő stratégiákat válasszanak ki az oktatás részesei, szükséges az elméleti alapok ismerete és arra építve néhány gyakorlati megoldás, amely alapul szolgálhat az intézmény helyzetelemzéséhez és a hosszútávú célok megfogalmazásához. Mindehhez kiváló kiindulópont nyújt a nyolc fejezetre tagolt, komplex témaköröket tárgyaló *Oktatásmenedzsment* címet viselő kötet.

A továbbiakban a kötet nyolc fő fejezetének bemutatásával igyekszem felhívni a figyelmet az érthető, ötletekben gazdag tartalomra:

1. fejezet: *Az oktatási rendszer és az iskola funkciói*

A kötet első fejezete a modern társadalmak rendszerét és annak alrendszereit vizsgálja fel, az oktatási alrendszert mint többfunkciós rendszert kiemelve. Részletesen tárgyalja az oktatási rendszer funkcióit, amelyek a társadalmi, politikai célok által konfliktusba kerülhetnek egymással. Az iskolát mint az oktatás szervezeti színterét mutatja be.

2. fejezet: *Menedzsmentelméletek és iskolavezetési modellek*

Jelen fejezethez öt alfejezet társul a központi kulcsfogalmakat tárgyalva. Bemutatja a menedzsmentelméletek történelmi alakulását és az iskolavezetés modelljeit. Az intézményvezetők számára főleg az ötödik alfejezet teszi lehetővé saját vezetési modelljük beazonosítását, illetve teret ad annak átértékelésére. A többi pedagógiai alkalmazott számára kiindulópontként szolgálhat az intézményükben előtérbe helyezett iskolavezetési modell elemzésére, illetve más modellek megismerésére.

3. fejezet: *Az oktatási rendszerek irányítása – az oktatásmenedzsment*

A harmadik fejezet az oktatási rendszerek irányítását foglalja össze, az oktatásmenedzsment újszerű irányzatait mutatja be európai vonatkozásban az elmúlt két évtizedben. Ötletekkel szolgál a nyitott koordinációs módszer, az elszámoltathatóság, az önirányítás és önrendelkezésre való irányultság, az optimalizációra törekvés, a fejlesztés, az innováció, a hatékony tanítási és tanulási környezet kialakítására, amelyek bevezetésével hosszútávú minőségi változtatást tervezhetnek az intézményekben.

4. fejezet: *Az oktatásmenedzsment vertikális dimenziója*

A negyedik fejezet a szlovákiai vonatkozásokra fókuszál, rálátást biztosítva mind a hazai, mind a külföldi olvasónak. Az említett témával kapcsolatosan négy alfejezet található. Az első alfejezet betekintést nyújt a szlovákiai közoktatás-irányításba 1989-től. A második alfejezet az államigazgatási szintjeit mutatja be. A harmadik alfejezet

a területi és helyi önkormányzati szervek hatásköreit tárgyalja. A negyedik alfejezet az intézményi önkormányzati rendszerek szerkezetét foglalja össze.

5. fejezet: *Az oktatásmenedzsment horizontális dimenziója*

Jelen fejezetet a közoktatási rendszer egyes alrendszerei alkotják: társadalompolitikai, gazdasági és pénzügyi, pedagógiai és perszonális, illetve jogi és igazgatási megközelítésből. E fejezet szorosan kapcsolódik a negyedik fejezethez, hiszen a gyakorlatban a vertikális és horizontális dimenzió nem különíthető el.

6. fejezet: *(De)centralizáció és demokratizáció az oktatásmenedzsmentben*

A hatodik alfejezet három alfejezetből áll. Az első alfejezetben – amely a „Centralizáció és dekoncentráció” címet viseli – a fogalmi megközelítésen kívül eligazítást kap az olvasó a szlovákiai közoktatás irányítását illetően. A második alfejezet a decentralizáció társadalmi-politikai kontextusát tárgyalja. A harmadik alfejezet a demokratizációval foglalkozik, az országos, területi, helyi önkormányzati és intézményi szintű szervezeteket mutatja be.

7. fejezet: *Az oktatásmenedzsment folyamata és funkciói*

A hetedik fejezet tartalmilag a leggazdagabb fejezet. A hét alfejezetből hat foglalkozik a menedzsment folyamatának alapvető funkcióival: a stratégiai tervezéssel, az innovációval, a szervezéssel, a szervezeti struktúra kialakításával, az alkalmazottak vezetésével és motiválásával, az ellenőrzéssel és értékeléssel, utalva az egyes funkciók alkalmazhatóságára az iskolákon belül. A hetedik alfejezetben olyan szemléleti megközelítés található, amely által lehetősége adódik az olvasónak az iskolai folyamatok komplexitásának észlelésére.

8. fejezet: *Az eredményes és hatékony iskola*

Az utolsó, nyolcadik fejezet az eredményes és hatékony iskolává válás stratégiáit emeli ki, mégpedig négy alfejezetbe foglalva. Az első alfejezet az iskolavezető fogalmát, annak szerepköreit, készségtárát, szakmaiságát tárgyalja. A második alfejezet a marketingtevékenységre hívja fel a figyelmet. A harmadik fejezet felhívja a figyelmet az iskolai folyamatok minőségi változtatásának lehetőségeire. A negyedik alfejezet pedig az iskolai klímával, s annak vizsgálati módjaival és az iskola szervezeti kultúrájával foglalkozik.

A monográfia szerkezete kiváló, az egyes fejezetek logikusan épülnek egymásra. A bevezetés után nyolc fő fejezetben, 90 egységen belül tárgyalja a meghatározott témakörhöz kapcsolódó tartalmat, értékes elméleti megközelítéseken felül a gyakorlatban jól alkalmazható stratégiákat mutat be. A felhasznált irodalom jegyzéke után a kötet befejezéssel zárul.

A bemutatott kötetet ajánlom azok számára, akik kapcsolatban vannak az oktatással: oktatáspolitikai, hivatalnoki, pedagógiai alkalmazotti, illetve szakdolgozói státuszban, hiszen akár vezető, akár a vezetőt segítő személyről van szó, mindenkinek szükséges kivenni a részét abban, hogy az oktatási intézményekben folyó munka minőségi legyen.